

Prilozi poznavanju flore Hrvatske

Flora područja Šćadin (srednja Dalmacija, Hrvatska)

izvorni znanstveni članak

Stjepan Mekinić (Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije, Prilaz braće Kaliterna 10, 21000 Split, Hrvatska; smgata@yahoo.com)

Gvido Piasevoli (Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Splitsko-dalmatinske županije, Prilaz braće Kaliterna 10, 21000 Split, Hrvatska; gvido.piasevoli@dalmatian-nature.hr)

Dalibor Vladović (Prirodoslovni muzej i zoološki vrt, Kolombatovićevo šetalište 2, 21000 Split, Hrvatska; dalibor@prirodoslovni.hr)

Nediljko Ževrnja (Prirodoslovni muzej i zoološki vrt, Kolombatovićevo šetalište 2, 21000 Split, Hrvatska; nediljko@prirodoslovni.hr)

Sažetak

Za istraživano područje Šćadina (srednja Dalmacija) do sada je registrirano 446 svojiti vaskularnih biljaka koje su svrstane u 272 roda i 82 porodice. Otprije su za istraživano područje bile poznate 122 svojite vaskularnih biljaka, a u radu se navode nove 324 svojite. Od ukupnog broja vrsta najviše ih pripada mediteranskom flornom elementu (144 svojite ili 32,2%) u okviru kojeg su najbrojnije opće-mediteranske biljke. Najzastupljeniji životni oblik su hemikriptofiti sa 158 svojiti (35,3%). Najveći broj svojiti zabilježen je u porodicama Fabaceae, Poaceae, Asteraceae, Lamiaceae i Brassicaceae.

Ključne riječi: analiza flore, područje Šćadin, Dalmacija, Hrvatska

Uvod

Istraživano područje Šćadin (Sl. 1), proteže se između 43°25' i 43°28' sjeverne geografske širine i 16°51' i 16°53' istočne geografske dužine, a površine je 543 ha. Vukelić i sur. (2008) spominju istraživano područje kao lokalitet broj 107 (Šćardin-Blato na Cetini) te navode da pripada šumi i šikari hrasta medunca i bijeloga graba (*Quercus-Carpinetum orientalis* H-ić 1939). Po administrativnoj podjeli veći dio ovog područja pripada gradu Omišu. Istraživano područje je s tri strane (osim zapadne) omeđeno rijekom Cetinom koja svojim lukom čini gotovo pravilan trokut. Kroz sjeverni dio jedinice prolazi autocesta Zagreb-Split-Dubrovnik. Premda je područje uvršteno u nacionalnu ekološku mrežu šumskih lokaliteta, flora nije sustavno istraživana (izuzev radova: Čuljat i sur. 2006; Vukelić i sur. 2008; Vitas i sur. 2012). Na temelju terenskih istraživanja koja su započela tijekom 2011. i 2012. godine izvršeno je istraživanje vaskularne flore područja Šćadin.

Materijal i metode rada

U ovom radu popisane su svojite koje se u literaturi navode za područje Šćadin, kao i one koje smo po prvi put zabilježili za istraživano područje. Popis imena je usklađen s bazom podataka Flora Croatica (Nikolić 2013), a determinacija svojiti izvršena je pomoću standardnih florističkih djela: Tutin i sur. (1964-1980), Tutin i sur. (1993), Pignatti (1982) i Domac (1994). Svojite su u okviru viših sistematskih skupina navedene abecednim redom porodica (unutar porodica rodovi, unutar rodova vrste). Uz svaku svojitu nalazi se kratica autora koji ju prethodno bilježi za istraživano područje: Čuljat i sur. (2006) - 1, Vukelić i sur. (2008) - 2, Vitas i sur. (2012) - 3, Hirc (1912) - 4. Zatim slijedi oznaka životnog oblika prema Pignatti (1982): **Ch** - Chamaephyta, **G** - Geophyta, **T** - Therophyta, **H** - Hemicryptophyta, **P** - Phanerophyta; i oznaka flornog elementa prema Horvatić (1963), Horvatić i sur. (1967/1968), Regula-Bevilacqua i Ilijanić (1984), Ilijanić (1970), Milović (2002), Šolić (1993) i Vladović (1994):

1. opće-mediteranske biljke
2. zapadno-mediteranske biljke

3. istočno-mediteranske biljke
4. ilirsko-južноеuropske biljke
5. ilirsko-jadranske endemične biljke
6. ilirsko-apeninske biljke
7. mediteransko-atlantske biljke
8. europsko-mediteranske biljke
9. mediteransko-pontske biljke
10. ilirsko-balkanske endemične biljke
11. balkansko-apeninske biljke
12. južноеuropsko-mediteranske biljke
13. južноеuropsko-pontske biljke
14. južноеuropsko-montane biljke
15. južноеuropsko-atlantske biljke
16. biljke istočno-europskog flornog elementa
17. biljke jugoistočno-europskog flornog elementa
18. biljke srednje-europskog flornog elementa
19. biljke europskog flornog elementa
20. biljke eurazijskog flornog elementa
21. cirkumholarktičke biljke
22. biljke široke rasprostranjenosti
23. kultivirane i adventivne biljke

Slika 1. Geografski smještaj istraživanog područja Šćadin.

Rezultati i rasprava

Za područje Šćadin ukupno je zabilježeno 446 svojiti vaskularnih biljaka. Od ranije su bile poznate 122 svojite, a u ovom radu se po prvi puta navode 324 svojite (*).

Popis vaskularnih biljaka

PTERIDOPHYTA
Filicopsida

Aspleniaceae

- **Asplenium adiantum-nigrum* L. **H 22**
 A. ceterach* L. **H 12
A. ruta-muraria L. **3 H 21**
A. trichomanes L. **3 H 22**

Dryopteridaceae

- **Dryopteris villarii* (Bellardi) Woynar **G 1**

Polypodiaceae

- **Polypodium cambricum* L. **H 22**

SPERMATOPHYTA

Gymnospermae
Coniferopsida

Cupressaceae

- Cupressus sempervirens* L. **1 P 23**
Juniperus oxycedrus L. ssp. *macrocarpa* (Sm.)
 Ball **1 P 1**

Pinaceae

- Pinus halepensis* Mill. **1 P 1**
P. nigra Arnold **1 P 12**

Ephedraceae

- Ephedra fragilis* Desf. ssp. *campylopoda* (C. A. Mayer) Ascherson et Graebner **3 P 3**

Angiospermae
Magnoliopsida

Aceraceae

- Acer campestre* L. **1 P 19**
A. monspessulanum L. **2 P 12**

Amaranthaceae

- **Amaranthus deflexus* L. **T 12**
 A. retroflexus* L. **T 22

Anacardiaceae

- Cotinus coggygria* Scop. **1, 2, 3 P 13**
 Pistacia terebinthus* L. **P 1

Apiaceae

- **Bunium bulbocastanum* L. **G 14**
 Bupleurum baldense* Turra ssp. *gussonei* (Arcang.) Tutin **T 4
 Daucus carota* L. **H 20
 Eryngium campestre* L. **H 19
 Foeniculum vulgare* Mill. **H 1
Laserpitium latifolium L. **3 H 19**
L. siler L. **3 H 12**
 Opopanax chironium* (L.) Koch **H 1
Peucedanum cervaria (L.) Lapeyr. **3 H 12**
Portenschlagiella ramosissima (Port.) Tutin **3 H 6**
 Scandix pecten-veneris* L. **T 22
 Tordylium apulum* L. **T 1
 Torilis arvensis* (Huds.) Link ssp. *arvensis* **T 19

Araliaceae

- Hedera helix* L. **1 P 19**

Aristolochiaceae

- **Aristolochia clematitis* L. **G 13**

Asclepiadiaceae

- **Vincetoxicum fuscatum* (Hornem.) Rchb. f. **H 13**
V. hircundinaria Medik. ssp. *adriaticum* (Beck) Markgr. **1, 2, 3 H 5**

Asteraceae

- **Achillea collina* Becker ex Rchb. **H 18**
 Anthemis altissima* L. **T 12
 A. segetalis* Ten. **T 4
 Artemisia absinthium* L. **Ch 22
 Bellis annua* L. **T 1
 B. perennis* L. **H 18
 Bidens subalternans* DC. **T 23
Bupthalmum salicifolium L. **1 H 12**
 Calendula arvensis* L. **T 12
Carduus pycnocephalus L. **3 H 1**
 Carlina corymbosa* L. **H 1
 Centaurea calcitrapa* L. **H 7
 C. jacea* L. **H 20
 C. solstitialis* L. **H 13
 Chamomilla recutita* (L.) Rauschert **T 23
 Cirsium arvense* (L.) Scop. **G 22
 Conyza canadensis* (L.) Cronquist **T 23
 Dittrichia viscosa* (L.) Greuter **H 1
 Eupatorium cannabinum* L. **H 21
 Filago pyramidata* L. **T 7
Helichrysum italicum (Roth) G. Don **1, 3 Ch 1**
 Inula conyza* DC. **H 13
 I. oculus-christi* L. **H 13
 I. verbascifolia* (Willd.) Hausskn. **Ch 6
Onopordum illyricum L. **3 H 1**

Pallenis spinosa* (L.) Cass. **T 1
 Senecio jacobaea* L. **H 20
S. vulgaris L. **3 T 22**
Tanacetum corymbosum (L.) Sch. Bip. **3 H 1**
 Tussilago farfara* L. **G 20

Boraginaceae

Anchusa italica* Retz. **H 1
 Cerintho minor* L. **H 13
 Cynoglossum columnae* Ten. **T 3
 Echium italicum* L. **H 1
 Heliotropium europaeum* L. **T 9
 Lithospermum arvense* L. **T 22
 L. purpureocaeruleum* L. **H 12
 Myosotis arvensis* Hill. **T 22
 M. ramosissima* Rochel **T 20
 Symphytum bulbosum* L. **G 12

Brassicaceae

Aethionema saxatile* (L.) R. Br. **Ch 12
Alliaria petiolata (M. Bieb.) Cavara et Grande **3 H 20**
 Alyssoides uticulata* (L.) Medik. **Ch 12
 Alyssum murale* Waldst. et Kit. **H 14
 A. simplex* Rudolphi **T 12
 Arabidopsis thaliana* (L.) Heynh. **T 22
 Arabis hirsuta* (L.) Scop. **H 20
 A. turrita* L. **H 12
 A. verna* (L.) R. Br. **T 1
Aurinaria sinuata (L.) Griseb. **3 Ch 6**
 Berteroa mutabilis* (Vent.) DC. **H 6
 Capsella bursa-pastoris* (L.) Medik. **H 22
C. rubella Reut. **3 T 1**
 Cardamine hirsuta* L. **T 22
 C. graeca* L. **T 12
 Cardaria draba* (L.) Desv. **G 22
 Clypeola jonthlaspi* L. **T 12
 Diplotaxis muralis* (L.) DC. **T 22
 D. tenuifolia* (L.) DC. **H 22
 Erophila verna* (L.) Chevall. **T 22
 Erysimum crepidifolium* Rchb. **H 14
 Hesperis laciniata* All. **H 4
 Lunaria annua* L. **H 17
 Rorippa lippizensis* (Wulfen) Rchb. **H 10
Sisymbrium officinale (L.) Scop. **3 T 22**
 Thlaspi arvense* L. **T 22
 T. perfoliatum* L. **T 20
 T. praecox* Wulfen **H 4

Campanulaceae

Campanula erinus* L. **T 1
C. persicifolia L. **3 H 20**
C. portenschlagiana Roem. et. Schult. **3 H 5**
 C. pyramidalis* L. **H 5
C. trachelium L. **2 H 21**

Legousia falcata* (Ten.) Fritsch **T 1
 L. hybrida* (L.) Delarbre **T 15
 L. speculum-veneris* (L.) Chaix **T 12

Caprifoliaceae

Lonicera etrusca* Santi **P 1
 Sambucus ebulus* L. **G 20
Viburnum lantana L. **2 P 13**
 V. tinus* L. **P 1

Caryophyllaceae

Arenaria leptoclados* (Reichenb.) Guss. **T 20
 A. serpyllifolia* L. **T 22
 Cerastium brachypetalum* Pers. **T 14
 C. glomeratum* Thuill. **T 22
 Dianthus carthusianorum* L. ssp. *carthusianorum* **H 18
Herniaria glabra L. **3 T 20**
 Petrohragia prolifera* (L.) P.W. Ball et Heywood **T 20
 P. saxifraga* (L.) Link **H 12
Silene italica (L.) Pers. **1, 2 H 12**
 S. latifolia* Poir. ssp. *alba* (Miller) Greuter et Burdet **H 12
 S. viridiflora* L. **H 13
 S. vulgaris* (Moench) Garcke ssp. *angustifolia* Hayek **H 12
 Stellaria media* (L.) Vill. **T 22

Celastraceae

Euonymus europaeus L. **2, 3 P 22**

Chenopodiaceae

Chenopodium album L. **3 T 22**
 C. vulvaria* L. **T 12

Cichoriaceae

Chondrilla juncea* L. **H 20
 Cichorium intybus* L. **H 22
 Crepis sancta* (L.) Bab. **T 3
 Hieracium heterogynum* (Froel.) Gutermann **H 10
 H. praealtum* Vill. ex Gochnat ssp. *bauhinii* (Besser) Petunn. **H 20
 Lactuca viminea* (L.) J. et C. Presl **H 13
 Mycelis muralis* (L.) Dumort. **H 20
 Picris hispidissima* (Bartl.) Koch **H 5
 Rhagadiolus stellatus* (L.) Gaertn. **T 1
 Scolymus hispanicus* L. **H 1
 Sonchus asper* (L.) Hill ssp. *glaucescens* (Jord.) Ball **T 1
 Taraxacum officinale* Weber **H 22
 Tragopogon balcanicus* Velen. **H 10

- **T. dubius* Scop. **H 13**
- Cistaceae
- **Fumana procumbens* (Dunal) Gren. et Godr. **Ch 12**
- **Helianthemum nummularium* (L.) Mill. **Ch 19**
- Clusiaceae
- Hypericum perforatum* L. 3 **H 12**
- Convolvulaceae
- **Convolvulus arvensis* L. **G 22**
- **C. cantabrica* L. **H 12**
- Cornaceae
- Cornus mas* L. 1, 2 **P 14**
- Corylaceae
- Carpinus orientalis* Miller 1, 2 **P 4**
- **Ostrya carpinifolia* Scop. **P 4**
- Crassulaceae
- **Sedum acre* L. **Ch 22**
- **S. hispanicum* L. **T 13**
- **S. ochroleucum* Chaix **Ch 12**
- Umbilicus horizontalis* (Guss.) DC. 3 **G 1**
- Cucurbitaceae
- **Ecballium elaterium* (L.) A. Rich. **G 1**
- Dipsacaceae
- **Cephalaria leucantha* (L.) Roem. et Schult. **H 1**
- Euphorbiaceae
- **Euphorbia chamaesyce* L. **T 13**
- **E. characias* L. ssp. *wulfenii* (Hoppe ex Koch) A. M. Sm. **P 5**
- **E. falcata* L. **T 12**
- **E. fragifera* Jan. **Ch 5**
- **E. helioscopia* L. **T 22**
- **Mercurialis annua* L. **T 22**
- Fabaceae
- **Amorpha fruticosa* L. **P 23**
- **Anthyllis vulneraria* L. ssp. *praepropera* (A.Kern.) Bornm. **H 8**
- Astragalus monspessulanus* L. ssp. *illyricus* (Bernhardt) Chater 3 **H 5**
- **Bituminaria bituminosa* (L.) Stirton **H 1**
- Chamaecytisus triflorus* (L.) Link 1 **Ch 17**
- Colutea arborescens* L. 1, 2, 3 **P 1**
- Coronilla emerus* L. ssp. *emeroides* Boiss. et Spruner 1, 2 **P 3**
- Genista sylvestris* Scop. ssp. *dalmatica* (Bartl.) H. Lindb. 3 **Ch 5**
- **Hippocrepis comosa* L. **H 12**
- **Lathyrus aphaca* L. **T 12**
- **L. cicera* L. **T 1**
- **L. latifolius* L. **H 12**
- **L. setifolius* L. **T 9**
- **L. sphaericus* Retz. **T 12**
- **L. venetus* (Mill.) Wohlf. **G 16**
- **Lens culinaris* Medik. **T 9**
- **L. nigricans* (M. Bieb.) Godr. **T 1**
- **Lotus corniculatus* L. **H 12**
- **L. edulis* L. **T 1**
- **Medicago arabica* (L.) Huds. **T 22**
- **M. falcata* L. **H 22**
- **M. lupulina* L. **T 20**
- **M. orbicularis* (L.) Bartal. **T 1**
- **M. prostrata* Jacq. **H 12**
- **M. rigidula* (L.) All. **T 9**
- **M. sativa* L. **H 22**
- **Melilotus albus* Medik. **T 20**
- **M. officinalis* (L.) Lam. **H 20**
- **Onobrychis caput-galli* Lam. **T 1**
- **Robinia pseudoacacia* L. **P 23**
- **Securigera securidaca* (L.) Degen et Dörfel. **T 1**
- **Spartium junceum* L. **P 1**
- **Trifolium arvense* L. **T 20**
- **T. campestre* Schreber **T 22**
- **T. dalmaticum* Visiani 4
- **T. incarnatum* L. **T 7**
- T. medium* L. 3 **G 20**
- **T. ornithopodioides* L. **T 7**
- **T. pratense* L. **H 19**
- **T. repens* L. **H 22**
- T. rubens* L. 1, 2, 3 **H 12**
- **T. scabrum* L. **T 1**
- **T. stellatum* L. **T 1**
- **Trigonella esculenta* Willd. **T 1**
- **Vicia cracca* L. **H 20**
- **V. hybrida* L. **T 1**
- **V. lathyroides* L. **T 19**
- **V. lutea* L. **T 1**
- **V. melanops* Sm. **T 3**
- **V. narbonensis* L. **T 1**
- **V. ochroleuca* Ten. ssp. *dinara* (K. Malý) Rohlena **H 5**
- **V. peregrina* L. **T 13**
- **V. sativa* L. **T 20**
- Quercus cerris* L. 1, 2 **P 13**
- **Q. ilex* L. **P 1**

Q. pubescens Willd. 1, 2 **P 13**

Fumariaceae

Corydalis ochroleuca* Koch **H 4

Fumaria officinalis* L. **T 22

Gentianaceae

Blackstonia perfoliata* (L.) Huds. ssp. *perfoliata* **T 7

Geraniaceae

Erodium ciconium* (L.) L' Hér. **T 9

E. cicutarium* (L.) L' Hér. **T 22

E. malacoides* (L.) L' Hér. **T 1

Geranium divaricatum* Ehrh. **T 18

G. lucidum* L. **T 7

G. macrorrhizum* L. **G 11

G. molle* L. **T 20

G. purpureum* Vill. **T 12

G. robertianum L. 2, 3 **T 22**

G. rotundifolium* L. **T 20

G. sanguineum L. 1, 2, 3 **H 14**

Juglandaceae

Juglans regia* L. **P 23

Lamiaceae

Acinos arvensis* (Lam.) Dandy **T 19

Ajuga chamaepitys* (L.) Schreb. **T 22

A. genevensis* L. **H 20

Ballota nigra* L. **H 12

Betonica officinalis L. 1, 2 **H 12**

Calamintha nepetoides Jord. 3 **H 13**

Clinopodium vulgare L. 1, 2 **H 22**

Lamium amplexicaule* L. **T 20

L. purpureum* L. **T 20

Marrubium incanum* Desr. **H 6

M. vulgare L. 3 **H 22**

Melittis melissophyllum L. 1, 2 **H 18**

Micromeria juliana* (L.) Benth. ex Rchb. **Ch 1

Origanum vulgare* L. **H 20

Prunella laciniata* (L.) L. **H 12

P. vulgaris* L. **H 22

Salvia officinalis* L. **Ch 8

S. verbenaca* L. **H 7

Satureja montana L. 1, 2 **Ch 12**

Sideritis montana* L. **T 9

S. romana* L. **T 1

Stachys cretica* L. ssp. *salviifolia* (Ten.) Rech. f. **H 6

S. recta* L. ssp. *recta* **H 13

Teucrium arduinoi L. 3 **Ch 5**

T. chamaedrys L. 1, 2, 3 **Ch 13**

T. flavum* L. **Ch 1

T. montanum L. 2, 3 **Ch 12**

T. polium* L. **Ch 9

Thymus longicaulis* C. Presl **Ch 11

Lauraceae

Laurus nobilis L. 2, 3 **P 1**

Linaceae

Linum flavum* L. **H 18

Loranthaceae

Loranthus europaeus* Jacq. **P 20

Malvaceae

Althaea cannabina* L. **H 13

Lavatera thuringiaca* L. ssp. *ambigua* (DC.) Nyman **H 11

Malva neglecta* Wallr. **T 22

M. sylvestris* L. **H 22

Moraceae

Ficus carica* L. **P 1

Oleaceae

Fraxinus ornus L. 1, 2 **P 12**

Ligustrum vulgare L. 2 **P 18**

Olea europaea L. 1 **P 1**

Phillyrea latifolia L. 1 **P 1**

Syringa vulgaris* L. **P 23

Onagraceae

Epilobium angustifolium* L. **H 21

Orobanchaceae

Orobanche caryophyllacea* Sm. **T 15

Papaveraceae

Papaver rhoeas L. 3 **T 22**

Plantaginaceae

Plantago lanceolata* L. **H 22

P. media* L. **H 22

Polygonaceae

Polygonum aviculare* L. **T 22

Rumex crispus* L. **H 22

R. pulcher* L. **H 13

Portulacaceae

Portulaca oleracea* L. ssp. *oleracea* **T 22

Primulaceae

Anagallis arvensis* L. **T 22

A. coerulea* Schreb. **T 22

Cyclamen hederifolium Aiton. **3 G 12**

C. repandum* Sibth. et Sm. **G 8

Punicaceae

Punica granatum* L. **P 1

Ranunculaceae

Adonis annua* L. **T 12

Clematis flammula L. **2 P 1**

C. recta L. **3 H 20**

C. vitalba L. **1 P 19**

Consolida regalis* S.F. Gray **T 12

Delphinium peregrinum L. **3 T 12**

Helleborus multifidus Vis. ssp. *multifidus* **2 G 5**

H. odoratus Waldst. et Kit. ex Willd. **2 G 10**

Nigella damascena* L. **T 1

Ranunculus ficaria* L. **G 19

R. millefoliatus* Vahl. **H 12

R. neapolitanus Ten. **3 H 12**

Thalictrum minus L. ssp. *minus* **3 H 22**

Rhamnaceae

Paliurus spina-christi Mill. **1, 2 P 4**

Rhamnus catharticus L. **2 P 13**

R. intermedius Steud. et Hohst. **3 P 12**

Rosaceae

Agrimonia eupatoria L. **3 H 21**

Crataegus monogyna Jacq. **2, 3 P 20**

Fragaria viridis Deuchesne **3 H 19**

Potentilla hirta* L. **H 12

Prunus avium L. **2, 3 P 18**

P. mahaleb L. **1, 2, 3 P 13**

P. spinosa L. **1 P 20**

Pyrus amygdaliformis* Vill. **P 12

P. pyraeaster Burgsd. **2 P 20**

Rosa arvensis Huds. **2 P 17**

R. canina L. **3 P 22**

Rubus caesius* L. **P 22

R. heteromorphus* Ripart ex Genev. **P 5

R. ulmifolius Schott **1, 2 P 7**

Sanguisorba minor Scop. ssp. *muricata* Briq. **3 H**

13

Sorbus aria (L.) Crantz **2 P 22**

S. aucuparia* L. **P 20

S. domestica L. **2, 3 P 23**

Rubiaceae

Crucianella latifolia* L. **T 1

Galium aparine* L. **T 22

G. corrudifolium* Vill. **H 12

G. mollugo L. **1 H 19**

G. verum L. **3 H 22**

Rubia peregrina* L. **P 1

Sherardia arvensis* L. **T 22

Rutaceae

Dictamnus albus L. **1, 2 Ch 20**

Salicaceae

Salix purpurea* L. **P 20

Santalaceae

Osyris alba* L. **P 1

Saxifragaceae

Saxifraga tridactylites* L. **T 22

Scrophulariaceae

Antirrhinum majus* L. **Ch 2

Cymbalaria muralis P.Gaertn., B.Mey. et Scherb. **3 H 12**

Linaria microsepala A.Kern. **3 T 5**

L. vulgaris Mill. **3 H 20**

Melampyrum cristatum L. **3 T 20**

Misopates orontium* (L.) Raf. **T 20

Pseudolysimachion spicatum (L.) Opiz. **1 H 20**

Scrophularia canina* L. **H 12

S. nodosa* L. **H 21

Verbascum blattaria L. **3 H 13**

V. chaixii* Vill. ssp. *austriacum* (Schott ex Roem. et Schult.) Hayek **H 12

V. nigrum* L. **H 19

V. orientale* (L.) All. **H 3

V. pulverulentum Vill. **3 H 12**

Veronica anagallis-aquatica* L. **H 22

V. arvensis* L. **T 20

V. chamaedrys* L. **H 8

V. cymbalaria Bodard **3 T 12**

V. persica* Poir. **T 22

V. polita* Fri. **T 20

V. triloba* Opiz. **T 3

Simaroubaceae

Ailanthus altissima* (Mill.) Swingle **P 23

Solanaceae

Solanum nigrum* L. **T 22

Theligonaceae

Theligonum cynocrambe* L. **T 12

Ulmaceae

Celtis australis L. **1 P 12****Ulmus laevis* Pall. **P 18**

Urticaceae

Parietaria officinalis* L. **H 22**Urtica dioica* L. **H 22**

Valerianaceae

Valeriana tuberosa* L. **H 12**Valerianella echinata* (L.) DC. **T 1**

Verbenaceae

Verbena officinalis* L. **H 22

Violaceae

Viola arvensis Murray **3 T 22***V. hirta* L. **1, 2 H 20****V. odorata* L. **H 19**

Vitaceae

Vitis vinifera L. **1 P 22**

Zygophyllaceae

Tribulus terrestris L. **3 T 12****Liliopsida**

Amaryllidaceae

Allium ampeloprasum* L. **G 5**A. flavum* L. **G 1****A. pallens* L. ssp. *pallens* **G 1****A. roseum* L. **G 1****A. rotundum* L. **G 1****A. subhirsutum* L. **G 1**

Asparagaceae

Anthericum ramosum L. **3 G 12***Asparagus acutifolius* L. **1, 2 G 1***A. tenuifolius* Lam. **2 G 12****Asphodelus fistulosus* L. **H 1**

Araceae

Arum italicum Mill. **3 G 7**

Colchiaceae

Colchicum hungaricum* Janka **G 17

Cyperaceae

Carex caryophyllea* Latourr **H 20**C. divulsa* Stokes **H 22***C. hallerana* Asso **1, 2 H 12**

Dioscoreaceae

Tamus communis L. **1 G 12**

Iridaceae

Crocus biflorus* Mill. **G 13**C. thomasii* Ten. **G 6****Gladiolus italicus* Mill. **G 12****Romulea bulbocodium* (L.) Sebast. et Mauri **G 1**

Juncaceae

Juncus articulatus* L. **G 18

Liliaceae

Asphodeline lutea* (L.) Rchb. **G 3**Gagea pusilla* (Schmidt) Schult. et Schult. **G 9****Muscari botryoides* (L.) Mill. **G 12****M. commutatum* Guss. **G 3****M. comosum* (L.) Mill. **G 12****Ornithogalum comosum* L. **G 16****O. kochii* Parl. **G 2****O. pyramidale* L. **G 12****O. umbellatum* L. **G 1***Polygonatum odoratum* (Mill.) Druce **2 G 21***Ruscus aculeatus* L. **1, 2, 3 G 9**

Orchidaceae

Anacamptis pyramidalis (L.) Rich. **3 G 19****Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch **G 20****Epipactis microphylla* (Ehrh.) Sw. **G 20***Limodorum abortivum* (L.) Sw. **3 G 12****Ophrys sphegodes* Mill. ssp. *sphegodes* **G 19***Orchis morio* L. **3 G 20****O. purpurea* Huds. **G 12**

Poaceae

**Aegilops geniculata* Roth T 1
 **A. triuncialis* L. T 1
 **Anthoxanthum odoratum* L. H 20
 **Avena barbata* Pott ex Link T 12
 **A. sterilis* L. T 13
 **Avenula pubescens* (Huds.) Dumort. H 19
Brachypodium pinnatum (L.) P. Beauv. 1, 2 H 22
 **B. retusum* (Pers.) P. Beauv. H 1
Bromus erectus Huds. 1, 2 H 12
 **B. hordeaceus* L. ssp. *hordeaceus* T 12
 **B. madritensis* L. T 7
 **B. sterilis* L. T 22
 **Chrysopogon gryllus* (L.) Trin. H 9
 **Cynodon dactylon* (L.) Pers. G 22
 **Cynosurus echinatus* L. T 12
Dactylis glomerata L. 1, 2 H 20
 **Dasypyrum villosum* (L.) P. Candargy T 12
 **Desmazeria rigida* (L.) Tutin T 7

**Dichanthium ischaemum* (L.) Roberty H 12
Elymus pycnanthus (Godr.) Melderis 3 G 1
 **E. repens* (L.) Gould G 22
 **Eragrostis cilianensis* (All.) F.T. Hubb. T 22
Festuca heterophylla Lam. 2 H 19
 **Hordeum murinum* L. ssp. *murinum* T 22
 **H. murinum* L. ssp. *leporinum* (Link.) Arcang. T 1
 **Lopochloa cristata* (L.) Hyl. T 7
 **Melica ciliata* L. ssp. *ciliata* H 9
 **Phleum echinatum* Host T 1
Poa annua L. 3 T 22
 **P. bulbosa* L. H 20
 **P. pratensis* L. H 22
Sesleria autumnalis (Scop.) F. W. Schultz 1, 2 H 4
 **S. tenuifolia* Schrad. H 4
 **Setaria verticillata* (L.) P. Beauv. T 22
S. viridis (L.) P. Beauv. 3 T 22
 **Stipa bromoides* (L.) Dörf. H 1
 **Vulpia ciliata* Dumort. T 12

Taksonomska analiza

Na istraživanom području Šćadin (Tab. 1) do sada su utvrđene 82 porodice, u kojima su zabilježena 272 roda s 446 svojti vaskularnih biljaka. Dominiraju vaskularne biljke iz skupine dvosupnica s 360 (80,7%) svojti vaskularnih biljaka, a slijede je jednosupnice sa 75 (16,8%) svojti. Prema broju registriranih svojti najzastupljenije su porodice Fabaceae s 52 svojte (11,7%), Poaceae s 36 (8,1%), Asteraceae s 30 (6,7%), Lamiaceae s 29 (6,5%) i Brassicaceae s 28 (6,3%) svojti.

Tablica 1. Taksonomska analiza vaskularnih biljaka istraživanog područja Šćadin.

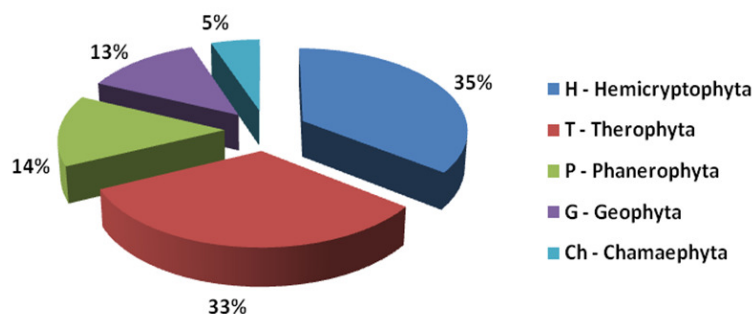
	porodice	rodovi	vrste
PTERIDOPHYTA	3	3	6
SPERMATOPHYTA			
Gymnospermae	3	4	5
Angiospermae			
Dicotyledones	65	226	360
Monocotyledones	11	49	75
Ukupno	82	272	446

Slika 2. *Campanula portenschlagiana* Roem. et Schult.

Analiza flornih elemenata i životnih oblika

Prema podacima na istraživanom području Šćadin (Tab. 2) od ukupnog broja svojti najzastupljenije su biljke Mediteranskog flornog elementa (144 svojte, 32,2%), zatim slijedi Južnoeuropski florni element sa 113 svojti vaskularnih biljaka (25,3%) i biljke široke rasprostranjenosti (80 svojti, 17,9%). U Tab. 2 zapaža se veći broj ilirsko-jadranskih endemičnih biljaka (14 svojti, 3,1%), a to su: *Helleborus multifidus* ssp. *multifidus*, *Rubus heteromorphus*, *Astragalus monspessulanus* ssp. *illyricus*, *Genista sylvestris* ssp. *dalmatica*, *Vicia ochroleuca* ssp. *dinara*, *Euphorbia characias* ssp. *wulfenii*, *Euphorbia fragifera*, *Vincetoxicum hirundinaria* ssp. *adriaticum*, *Teucrium arduini*, *Linaria microsepala*, *Campanula portenschlagiana* (Sl. 2), *Campanula pyramidalis*, *Picris hispida* ssp. *illyrica* i *Allium ampeloprasum*. Od životnih oblika, za istraživano područje (Sl. 3) registrirano je najviše hemikriptofita (158 svojti, 35,3%), a slijede terofiti sa 146 svojti (32,6%).

Slika 3. Spektar životnih oblika vaskularnih biljaka na istraživanom području Šćadin.

Tablica 2. Analiza flornih elemenata vaskularnih biljaka na istraživanom području Šćadin.

Florni element	broj vrsta	%
Mediterranski	144	32,2
1. opće-mediteranske biljke	76	17
2. zapadno-mediteranske biljke	2	0,5
3. istočno-mediteranske biljke	8	1,8
4. ilirsko-južnoeuropske biljke	10	2,2
5. ilirsko-jadranske endemične biljke	14	3,1
6. ilirsko-apeinske biljke	7	1,6
7. mediteransko-atlantske biljke	12	2,7
8. europsko-mediteranske biljke	4	0,9
9. mediteransko-pontske biljke	11	2,4
Ilirsko-balkanski	7	1,6
10. ilirsko-balkanske endemične biljke	4	0,9
11. balkansko-apeinske biljke	3	0,7
Južno-europski	113	25,3
12. južnoeuropsko-mediteranske biljke	78	17,5
13. južnoeuropsko-pontske biljke	27	6
14. južnoeuropsko-montane biljke	6	1,3
15. južnoeuropsko-atlantske biljke	2	0,4
Ostali		
16. biljke istočno-europskog flornog elementa	2	0,5
17. biljke jugoistočno-europskog flornog elementa	4	0,9
18. biljke srednje-europskog flornog elementa	10	2,2
19. biljke europskog flornog elementa	19	4,2
20. biljke eurazijskog flornog elementa	51	11,4
21. cirkumholarktičke biljke	7	1,6
22. biljke široke rasprostranjenosti	80	17,9
23. kultivirane i adventivne biljke	10	2,2

Zaključak

Područje Šćadina do sada nije bilo floristički sustavno istraživano. Ovim istraživanjem zabilježeno je 446 svojti vaskularnih biljaka od kojih su 324 nove za istraživano područje. Od ukupnog broja svojti najzastupljenije su biljke Mediteranskog flornog elementa (144 svojte, 32,2%). Ovo je razumljivo jer kroz kanjon Cetine prodiru eumediteranske biljne svojte, a istraživano područje je na maloj prosječnoj nadmorskoj visini od oko 240 m.

Od svojti koje se spominju za istraživano područje u prijašnjim radovima Čuljat i sur. (2006), Vukelić i sur. (2008) te Vitas i sur. (2012) prilikom našeg terenskog istraživanja nismo potvrdili sljedeće: *Acer campestre*, *Asparagus acutifolius*, *Dictamnus albus*, *Euonymus europaeus*, *Helleborus multifidus* ssp. *multifidus*, *Helleborus odoratus*, *Melittis melissophyllum*, *Quercus cerris*, *Sorbus aria*, *Teucrium montanum* i *Viburnum lantana*. U radu Vladović (1994) za istraživano područje

planine Mosora zabilježene su svojite: *Acer campestre*, *Dictamnus albus*, *Euonymus europaeus*, *Helleborus multifidus* ssp. *multifidus*, *Teucrium montanum* i *Viburnum lantana*, na sjevernim ili južnim padinama, ali na većoj nadmorskoj visini (na istraživanom području najviši vrh Gradac je na 309 m nadmorske visine), te smatramo da se one ne nalaze na istraživanom području Šćadina. U radu Vladovića (1994) kao i na našim terenskim istraživanjima nisu zabilježene svojite: *Asparagus acutifolius*, *Helleborus odorus*, *Melittis melissophyllum*, *Quercus cerris* i *Sorbus aria*, te smatramo da su navodi o njihovim nalazištima netočni. Na istraživanom području značajno je raširena stenoendemična zajednica *Portenschlagiello-Campanuletum portenschlagianae* Trinajstić 1980.

Literatura

- Čuljat, D., Ujlaki, H., Ajhner, G., Pavić, N., Šapina, T. (2006): Program gospodarenja za gospodarsku jedinicu "Šćadin". Odjel za uređivanje šuma, Uprava šuma Podružnica Zagreb.
- Domac, R. (1994): Flora hrvatske, priručnik za određivanje bilja. Školska knjiga, Zagreb.
- Hirc, D. (1912): Revizija hrvatske flore. Rad JAZU 190: 170-275.
- Horvatić, S. (1963): Vegetacijska karta otoka Paga s općom pregledom vegetacijskih jedinica hrvatskog primorja. Prirodoslovna istraživanja JAZU 33, serija Acta Biologica IV, Zagreb.
- Horvatić, S., Ilijanić, Lj., Marković-Gospodarić, Lj. (1967/1968): Biljni pokrov okoline Senja. Senjski zbornik 3: 298-322.
- Ilijanić, Lj. (1970): Expositionsbedingte ökologische Unterschiede in der Pflanzendecke der Sonn- und Schattenhänge am Lim-kanal (Istrien). Vegetatio 21(1-3): 1-27.
- Milović, M. (2002): The flora of Šibenik and its surroundings. Natura Croatica 11(2): 171-223.
- Nikolić, T. (ur.) (2013): Flora Croatica Database – On-line (<http://hirc.botanic.hr/fcd>). Botanički zavod s botaničkim vrtom, Biološki odsjek, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu.
- Pignatti, S. (1982): Flora d' Italia, 1-3. Edizioni Agricole, Bologna.
- Regula-Bevilacqua, Lj., Ilijanić, Lj. (1984): Analyse der Flora der Insel Mljet. Acta Botanica Croatica 43: 119-142.
- Šolić, M.E. (1993): Florističko-ekološke značajke primorske strane Biokova. Doktorska disertacija. Zagreb.
- Tutin, T. G., Heywood, V. H., Burges, N. A., Moore, D. M., Valentine, D. H., Walters, S. M., Webb, D. A. (eds.) (1964-1980): Flora Europaea 2-5. Cambridge University Press, Cambridge.
- Tutin, T.G., Burges, N.A., Chater, A.O., Edmondson, J.R., Heywood, V. H., Moore, D.M., Valentine, D.H., Walters, S. M., Webb, D. A. (eds.) (1993): Flora Europaea 1. 2nd ed. Cambridge University Press, Cambridge.
- Vitas, B., Krivanek, G., Novosel, A., Ilijaš, I., Jeremić, J., Posavec Vukelić, V. (2012): Značajni krajobraz „kanjon rijeke Cetine“ Stručna podloga za izmjenu granica. Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb.
- Vladović, D. (1994): Flora planine Mosor. Magistarski rad. Botanički zavod s botaničkim vrtom, Biološki odsjek, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu.
- Vukelić, J., Mikac, S., Baričević, D., Bakšić, D., Rosavec, R. (2008): Šumska staništa i šumske zajednice u Hrvatskoj, Nacionalna ekološka mreža. Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, 100-101.

Abstract

Flora of the area Šćadin (Central Dalmatia, Croatia)

For the investigated area Šćadin (Central Dalmatia), 446 vascular plants have been registered and classified within 272 genera and 82 families. From the total number of taxa, 144 taxa (32.2%) belong to different groups of the Mediterranean floral element, and the most numerous are Circum-Mediterranean plants. The most prevalent group of life-forms are hemicyptophytes with 158 taxa (35.3%). The greatest number of species is registered within the Fabaceae, Poaceae, Asteraceae, Lamiaceae and Brassicaceae families.

Key words: vascular flora, Šćadin area, Dalmatia, Croatia